

REHBERLİK HİZMETLERİ VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ

REHBERLİK HİZMETLERİ VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ

TANIMI:“Rehberlik, bireyin en verimli bir şekilde gelişmesi ve doyum verici uyumlar sağlamasında gerekli olan tercihleri, yorumları, planları yapmasına ve kararları vermesine yarayacak bilgi ve becerileri kazanması ve bu tercih ve kararları yürütmesi için bireye yapılan sistemli ve profesyonel bir yardımdır” (Tan,1992).

“Rehberlik, bireye kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel yardım sürecidir”(Tan,1992).

“Rehberlik kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce bireye yapılan psikolojik yardımlardır” (Kepçeoğlu, 1994).

*Rehberlik hizmetleri öğrencinin gelişmesini ve uyumunu sağlamaya yöneliktir.

*Bu yardım sistemli olarak ve profesyonel düzeyde sunulmalıdır.

*Rehberlik bir süreçtir. Çeşitli aşamalar içeren ve süreklilik gösteren bir hizmettir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Amacı

Türk Eğitim Sisteminin genel amaçları çerçevesinde eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri temelde; öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarına ve güçlerini en uygun şekilde kullanmalarına ve geliştirmelerine yöneliktir.

Öğrencilere yönelik olarak düzenlenen her türlü rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bu amaçlar doğrultusunda bütünleştirilerek verilir.

REHBERLİĞİN KAPSAMI

Rehberlik Hizmetlerini şu şekilde sınıflandırabiliriz

***Bilgi Toplama ve Yayma**

Öğrencinin ihtiyaç duyabileceği her tür bilgiyi onun yararlanmasına sunmak için yapılan çalışmalardır.

***Oryantasyon**

Bir okula yeni başlayan öğrencilere, eğitim yılı başında, okulu, kurallarını, işleyişini tanıtmak, okul ve o çevrede ihtiyaçlarını nasıl karşılayacakları hakkında bilgi vermek ve böylece yeni girdikleri ortama kısa sürede alışmalarına yardımcı olmak üzere yapılan çalışmalardır.

***Psikolojik Danışma**

Bireyin karar verme ve problem çözme ihtiyaçlarını karşılayarak gelişim ve uyumunu sürdürmesine yardımcı olmak amacıyla bireyle yüzyüze kurulan psikolojik yardım ilişkisidir.

***Çevre/veli ile ilişkiler**

***Bireyi Tanıma**

Bireyin yetenekleri, özellikleri, güçlü ve sınırlı yönleri, beklenti ve idealleri, ailevi koşulları, başarı durumu, ilgileri vb. yönleri hakkında çeşitli araç ve yöntemlerle bilgi toplanması ve bireyin gelişimi-uyumuna yardımcı olunması

***Müşavirlik(Konsültasyon)**

Okuldaki rehberlik uzmanı ile öğrencinin eğitimi ve yetiştirilmesi ile ilgili bir ya da daha fazla sayıda kişinin (öğretmen, yönetici, veli) işbirliği içinde, öğrencinin gelişimine yönelik olarak kurdukları yardım ilişkisidir.

***Araştırma ve Geliştirme**

***İzleme ve Değerlendirme**

Yapılan hizmetlerin etkililiğinin ve sonuçlarının değerlendirilmesi. Mezun olan öğrencilerin içinde buldukları durumlarının(meslek edinin edinmedikleri, işe yerleşme durumları) takibi.

***Yöneltme ve Yerleştirme**

Öğrencinin kendisi ile ilgili edindiği bilgiler doğrultusunda kendine uygun bir işe, bransa ya da bir mesleğe yönelmesi ve o konuma yerleşmesi için yapılan hizmetler bu gruba girer.

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ İLKELERİ

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, eğitim kurumlarının eğitim-öğretim etkinlikleri bütünlüğü içinde yer alır.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri tüm öğrencilere açık bir hizmettir.

*Her öğrenci eğitim sürecinde kendisine sunulan seçenekler arasında seçme özgürlüğüne sahiptir.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde **insana saygı** esastır.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bireysel boyutunda **gizlilik** esastır.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri öğrenci, veli, uzman, öğretmen ve yönetici gibi ilgililerin iş birliği ile yürütülür.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bireysel farklılıklara saygı esastır.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde hem bireye hem de topluma karşı sorumluluk söz konusudur.

*Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde bilimsellik esastır.

Eğitsel Rehberlik

Her öğrenciye, kendine özgü yetenek, ilgi, meslekî değer, başarı ve motivasyonu oranında eğitim-öğretim uygulamalarıyla uyum sağlaması, özelliklerine ve gelişimine uygun programlara yönelmesi için gerekli hizmetler verilir.

Bu hizmetler;

- Öğrencileri okula, okuldaki alanlara, çeşitli etkinliklere, yeni durumlara alıştırmaya ve yönlendirme,
- Öğrencilerin etkili öğrenme ve çalışma becerileri geliştirmelerine yardım etme,
- Öğrencilerin motivasyonlarını destekleme ve artırma,
- Özelliklerine uygun üst öğrenim kurumlarına yönlendirme olarak ele alınır.

Meslekî Rehberlik

Eğitim sürecinde her öğrenciye; meslekî tercih yapması, kendine uygun mesleğe yönelmesi, iş yaşamına ve mesleğe hazırlanması için gerekli rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri verilir.

Bu hizmetlerde aşağıdaki hususlar temel alınır:

- Hizmetler bir süreç olarak ele alınır, okul öncesi eğitim ve ilköğretimin başlaması ile birlikte bu hizmetler verilir.
- Hizmetlerde öğrencinin içinde bulunduğu gelişim dönemi ve bireysel özellikleri dikkate alınır.
- Öğrenciye ve velisine; öğrencinin özellikleri, iş dünyası, meslekler ve bunları edinme yollarına ilişkin güncel bilgiler sistemli olarak aktarılır.
- Öğrenci, bir meslek alanı veya mesleği seçme baskısı altında bırakılmaz.

Bireysel Rehberlik

Öğrencinin bireysel ve sosyal gelişimini desteklemek, duygusal sorunlarında yardımcı olmak üzere gerekli rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri verilir. Bu hizmetlerde aşağıdaki hususlar temel alınır:

- a) Öğrencilerin davranış, duygu, düşünce ve tutumlarına karşı duyarlık gösterilerek gizlilik ilkesine Özellikle dikkat edilir.
- b) Bireysel rehberlik etkinliklerinde öğrencilerin kendilerine ilişkin farkındalık düzeyini yükseltmelerine yardım edilir.
- c) Öğrenci herhangi bir sorun ifade ettiğinde, bu alanda psikolojik danışmanın vereceği hizmet, öğrencinin sorununu onun adına çözmesi anlamına gelmez.
- d) Öğrenci, sorununu çözme sorumluluğunu üstlenmek durumundadır. Psikolojik danışman, öğrenciyi sorununu çözme çabasında, alanın bilimsel yöntemlerine göre destekler.
- e) Psikolojik danışma uygulamalarında, uygulamacının psikolojik danışma formasyonuna sahip olması esastır.
- f) Bireysel rehberlik; öğrencilerin sorunlarına yardımın yanı sıra, onların kişilik ve sosyal gelişimlerine ve olgunlaşmalarına destek olmayı ve bu amaca yönelik düzenlenmiş bireysel ve grup etkinliklerini de içerir.

Bireyi Tanıma

Eğitsel, meslekî ve bireysel rehberlik hizmetlerinin sistemli, sağlıklı ve öğrencinin özellik ve gereksinimlerine uygun şekilde verilebilmesi için bireyi tanıma çalışmaları yürütülür.

Bu çalışmalarda aşağıdaki konulara dikkat edilir:

- a) Öğrencinin yetenek, ilgi, istek, meslekî değer, başarı gibi bireysel özellikleri ile sosyal, kültürel özellikleri olabildiğince çok boyutlu olarak ele alınır.
- b) Bilgilerin toplanmasında, değerlendirilmesinde ve kullanılmasında bilimsel standartlara uyulur.
- c) Bu çalışmalarda uygulanan ölçme aracı, yöntem ve tekniklerin kullanılması bir amaç değil araçtır.
- d) Bireyi tanıma çalışmalarında temel amaç; öğrencinin kendini tanımasıdır. Öğrenci hakkında elde edilen bilgiler, onun gelişimini desteklemek için kullanılır.
- e) Bireyi tanıma çalışmaları bir süreç dahilinde yürütülür.
- f) Elde edilen bilgiler bütünleştirilerek değerlendirilir.

Grup Rehberliği Etkinlikleri

Eğitsel ve mesleki rehberlik ile öğrencilerin bireysel ve sosyal gelişimlerine yönelik olarak grupla rehberlik etkinlikleri düzenlenir. Bu etkinlikler; öğrencilerin gelişimsel gereksinimlerini de karşılayacak şekilde bilimsel standartlara uygun olarak programlanır, uygulanır, değerlendirilir ve geliştirilir.

Grup rehberlik etkinliklerinden, bilgi verme gibi, uygulanması özel uzmanlık gerektirmeyenler, rehberlik saatlerinde sınıf rehber öğretmenlerince uygulanabilir. Söz konusu etkinliklerden uygulanması, alanında teknik beceri ve uzmanlık gerektirenler İse psikolojik danışmanlar tarafından uygulanır.

Öğretim Kademelerine Göre Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Okul öncesi eğitim ve İlköğretimde hizmetler genel olarak; öğrencinin kendisi, öğretmeni/öğretmenleri ve ailesi tarafından yetenek, beceri ve diğer özelliklerinin fark edilmesine, öğrencinin yetiştiği ortamın iyileştirilmesine, bireysel ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesine, etkili öğrenme ve çalışma becerileri ile motivasyonlarının artırılmasına, ilköğretim sonrası eğitime ve orta öğretime devam edemeyecekler için mesleğe yönlendirmeye yöneliktir.

Orta öğretimde ise hizmetler genelde; üst öğrenime, meslek alanlarına ve mesleğe yönelmede, etkili öğrenme ve çalışma becerileri geliştirmede, meslekler ve gerektirdiği özellikler ile meslek ve çalışma yaşamı konusunda bilinçlendirmede, bireysel özelliklerini değerlendirip farkındalık düzeyini geliştirmede, bireysel ve sosyal gelişimin sürdürülüp yetişkin yaşamına hazırlanmada yoğunlaşır. Orta öğretimdeki hizmetlerde okul türlerine göre gerekli uyarlamalar yapılır. Yaygın eğitimdeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri genelde kursiyerlerin mesleğe ve işe yönlendirilmesini, iş yaşamına hazırlığı, bireysel ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesini kapsar.

Örgün ve yaygın eğitimdeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde, sorunlara erken müdahale ve Özellikle sorunun oluşmamasına yönelik gelişimsel, koruyucu yaklaşım esastır.

Yönlendirmede Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Yönlendirmedeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde; eğitsel, meslekî, bireysel rehberlik ile bireyi tanıma uygulamalarının ve sonuçlarının Öğrencinin yönlendirilmesi için kendisine ve velisine yardımcı olacak şekilde bütünleştirilmesi esastır. Bu bütünleştirmede öğrencinin gelişimsel, bireysel özellikleri ve gereksinimleri göz önünde bulundurulur.

Yönlendirmede rehberlik ve psikolojik danışma birimlerinin karar ve önerileri, öğrencinin ve velisinin kararının gerçekçi olması yönünde seçenekleri gösterici ve öneri niteliğindedir, öğrenci ve veli, kararlarının sorumluluğunu üstlenmek durumundadırlar.

Psikolojik Ölçme Araçları

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bireyi tanıma ve diğer çalışmalarda kullanılacak ölçme-değerlendirme araçlarının sağlanması, kullanımı, uygulanması ve bilimsel standartlarının korunmasına ilişkin önlemler Bakanlıkça alınır.

REHBERLİK SERVİSİNE BAŞVURU

Okulumuzda bulunan rehberlik ve psikolojik danışma servisine ihtiyaç duyduğunuz her konuda başvurabilirsiniz.

Rehberlik servisi, eğitim yılı boyunca öğrenciler, veliler ve öğretmenlerin serbestçe başvurabileceği bir birimdir. Servisten yararlanmanın herhangi bir prosedürü yoktur. Servisten randevu almak hizmetin daha etkin ve planlı yapılmasını sağlamak içindir.

Yüz yüze görüşmek için hafta içi her gün Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisine gelebilirsiniz.

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ NE DEĞİLDİR?

- *Bireyin yapamadıklarını onun adına yapmak değildir.
- *Disiplin, yargılama, ceza verme merkezi değildir.
- *Rehberlik servisi hastane, psikolojik danışman doktor değildir.
- *Problemi ortadan kaldırmaz problemin çözülmesine yardımcı olur.